

Φώτης Κόντογλου - Λόγοι Αθανασίας Πλήρεις. Ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Θάγραφα σήμερα άπάνω σέ κάποιο άλλο θέμα, πού νά μήν εΐναι θρησκευτικό. Άλλά πΐρα πολλά γράμματα καί τηλεφωνήματα άπό άναγνώστες τΐς «Έλευθερίας» πού έκφράζουν τΐ ζωηρή έπιθυμία τους νά διαβάσουν περισσότερα σχετικά μέ τούς Όρθοδόξους Πατέρας καί τά συγγράμματά τους, έπειδή δέ βρίσκουν πουθενά τέτοια πνευματική τροφή. Λοιπόν, άλλαξα σκοπό καί θα γράψω για τόν άγιο Συμεών τόν Νέο Θεολόγο.

Άληθινά άνύποπτοι εΐναι όσοι δέν γευθήκανε άπ΄ αύτή τΐν άθάνατη βρύση, θέλω νά πώ άπό τούς λόγους τών άγίων Πατέρων, πού πολλοί τά έχουνε για παπαδίστικες φλυαρίες.

Οί λόγοι τοϋ άγίου Συμεών τοϋ Νέου Θεολόγου διαβάζονται στΐν Εϋρώπη σήμερα περισσότερο άπό κάθε άλλο πατερικό βιβλίο, άπ΄ όσα μεταφρασθήκανε σέ ξένες γλώσσες, όπως έγραψα πρό λίγες μέρες. Τοϋτος ό άγιος έχει κάποια χάρη νά κάνη

χειροπιαστὰ τὰ πιὸ ἄπιαστα καὶ τὰ πιὸ βαθεῖα μυστήρια τῆς θρησκείας. Σὰν νὰ σοῦ τὰ δείχνη, ὁ μακάριος, μὲ τὸ δάχτυλό του, ἐπειδὴ ἀξιώθηκε νὰ ζῇ μέσα στὸ ἀνέκφραστο Φῶς τοῦ Χριστοῦ, ὄντας ἀκόμα μέσα στὸ σῶμα.

Γεννήθηκε στὴν Παφλαγονία, ποὺ βρίσκεται στὴ Μικρὰ Ἀσία, κατὰ τὸ μέρος τῆς Μαύρης Θάλασσας, ἀπὸ γονεὺς ποὺ εἶχανε τὸν τρόπο τους. Κ' ἐπειδὴ ἓνας θεῖος τοῦ εἶχε μεγάλο ἀξίωμα στὸ παλάτι, τὸν στείλανε στὴν Πόλη κοντά του, νὰ μάθῃ γράμματα καὶ νὰ μπῇ στὴ θέση του ἀργότερα. Μὰ ὁ Συμεὼν δὲν ἤθελε νὰ μάθῃ πολλὰ γράμματα, γιατί τὰ νόμιζε ἀνώφελα, κι' ὁλοένα συναναστρεφότανε μὲ καλόγερους καὶ μὲ φτωχοὺς ἐρημίτες, ποὺ κατεβαίνανε στὴν Πόλη καὶ τριγυρνοῦσανε σὰν τοὺς ντερβισᾶδες. Σ' αὐτοὺς εὔρισκε αὐτὸ ποὺ ποθοῦσε.

Σὰν μεγάλωσε λίγο, πῆγε κ' ἔγινε μοναχὸς στὸ μοναστήρι τοῦ Στουδίου, ὑποταχτικὸς σ' ἓναν ἅγιον γέροντα, ποὺ τὸν λέγανε καὶ κεῖνον Συμεών, καὶ κεῖνος τὸν κυβερνοῦσε μὲ αὐστηρότητα. Ἐκεῖ, ζώντας σὰν ἄσαρκος ἄγγελος, ἔφταξε σὲ ὑψηλὰ μέτρα ποὺ προφανερῶνανε ποιὸς ἤθελε νὰ κατασταθῇ στὸ τέλος. Συνήθιζε νὰ κλείνεται μέσα σὲ μιὰ μικρὴ ἐκκλησία ποὺ εἶχε ἓνα σεντούκι γεμάτο κόκκαλα. Κ' ἐκεῖ ἔκανε τὴν προσευχή του.

Στὸ μεταξύ, ὁ πατέρας του πῆγε στὸ μοναστήρι νὰ τὸν πάρῃ, καὶ τὸν παρακαλοῦσε μὲ δάκρυα νὰ πάγῃ μαζί του, πλὴν ὁ Συμεὼν δὲν θέλησε, κ' ἔκανε χαρτὶ νὰ μοιράσῃ ὁ πατέρας του στοὺς φτωχοὺς τὸ μερίδιό του, κι' αὐτὸς ἀπόμεινε στὸ μοναστήρι, καὶ περίσσεψε τὴ σκληραγωγία τοῦ κορμιοῦ του, καὶ τὴν ὑπακοή του στὸν πνευματικὸ πατέρα του, μὴν ἔχοντας ὁλότελα θέλημα δικό του. Καὶ τόση ἀφοσίωση εἶχε στὸ γέροντά του, ὥστε δὲν ὑπῆρχε πρᾶγμα ποὺ νὰ τοῦ παραγγεῖλῃ καὶ νὰ μὴν τὸ κάνῃ, ἀκόμα κι' ἂν τοῦ ἔλεγε νὰ πέσῃ στὴ θάλασσα. Τὸ γέροντά του τὸν σεβότανε σὰν ἅγιος, ὅπως κ' ἦτανε ἅγιος, καὶ μετὰ τὸ θάνατό του ἔγραψε γι' αὐτὸν ἀκολουθία καὶ ὕμνους, κ' ἔδωσε σ' ἓναν ἁγιογράφο νὰ ζωγραφίσῃ τὴν εἰκόνα του, καὶ τὴν ἔβαλε στὴν ἐκκλησία μὲ καντήλι, καὶ γιόρταζε τὴν ἡμέρα τῆς κοιμήσεώς του.

Γι' αὐτὴ τὴν τιμὴ ποὺ ἔκανε στὸ γέροντα Συμεών, ἐτράβηξε πολλὰ βάσανα, ἐξορίες καὶ μαρτύρια καὶ κατατρεγμοὺς ἀπὸ κάποιους δεσποτάδες ὑποκριτὲς κι' ἄπιστους, ποὺ τὸν λέγανε ἀγράμματον, αὐτοὶ οἱ γραμματισμένοι, ὅπως καὶ σήμερα κάποιον θεολόγον σπουδασμένον στὰς Εὐρώπας καταφρονοῦνε τοὺς ἀπλοὺς κι' ἀγράμματος καλόγερους.

Σὲ τοῦτο τὸ μεταξύ, ὁ πατέρας του δὲν ἠσύχασε, κ' ἔβαλε κάθε μέσον νὰ τὸν ξεκαλογερέψῃ καὶ νὰ τὸν πάρῃ νὰ τὸν παντρέψῃ. Βλέποντας ὁ γέρον Συμεὼν πὼς δὲν εὔρισκε ἡσυχία ὁ μαθητὴς του, τὸν πῆγε σ' ἓνα ἄλλο μοναστήρι, τοῦ ἁγίου Μάμαντος, καὶ τὸν παράδωσε στὸν ἡγούμενον Ἀντώνιο, ξακουσμένον γιὰ τὴν

ἀρετήν του. Ἐκεῖ μέσα γίνηκε ὁ τύπος κ' ὑπογραμμὸς τῆς μοναχικῆς πολιτείας, καὶ μὲ τὸν καιρὸ τὸν χειροτονήσανε ἱερέα, καὶ σὰν πέθανε ὁ Ἀντώνιος, τὸν ἐκλέξανε οἱ ἀδελφοὶ ἡγούμενο, ποὺ ὅποτε λειτουργοῦσε, βλέπανε τὸ ἅγιο Πνεῦμα σὰν φωτιὰ νὰ κατεβαίνει στὸ κεφάλι του. Αὐτὸ τὸ φρικτὸ σημεῖο τὸ βλέπανε ἐπὶ σαρανταοχτῶ χρόνια.

Ἀλλά, μὲ ὅλη τὴν ἀγιότητα ποὺ εἶχε, βρεθήκανε ἄνθρωποι ἀσεβέστατοι ποὺ τὸν βασανίσανε μὲ κάθε τρόπο, βρίζοντας τὸν καὶ λέγοντας πὼς εἶναι ὑποκριτῆς καὶ κατηγορώντας τὸν πὼς ἔκανε ἅγιο τὸ γέροντά του καὶ τὸν γιόρταζε. Κι' ὁ μακάριος Συμεὼν τοὺς συγχωροῦσε, ἀλλὰ μαζί τους πολεμοῦσε μὲ τὰ πνευματικὰ ὅπλα.

Ἡ ζωὴ του στάθηκε γεμάτη ἀπὸ πειρασμοὺς καὶ διωγμοὺς, καὶ γιὰ νὰ τὴν ἐκθέσῃ κανένας καταλεπτῶς δὲν φθάνει ὅχι μονάχα τούτῃ ἢ στενὴ λωρίδα τοῦ χαρτιοῦ ποὺ ἔχω, ἀλλὰ βιβλίο ὁλόκληρο. Γιὰ νὰ συντομέσω λοιπόν, θὰ βάλω παρακάτω μοναχὰ κάποια σπουδαῖα περιστατικὰ ποὺ δείχνουνε τὴν ἀγιότητά του καὶ ποὺ τὰ ἔγραψε ὁ ἄξιος μαθητῆς του Νικήτας Στηθάτος.

Ὁ ἅγιος Συμεὼν εἶχε ἓνα καλογεροπαῖδι ποὺ τὸ λέγανε Νικηφόρο, καὶ ποὺ τὸ εἶχε ἀναθρέψει ὁ ἴδιος. Αὐτὸς ὁ Νικηφόρος διηγήθηκε στὸν Νικήτα κάποια θαύματα, μὲ τὴν ἀπλότητα ποὺ εἶχε, στὴ διάνοια καὶ στὴ γλώσσα. «Μὲ ἀγαποῦσε, λέγει, ὁ γέροντάς μου τόσο πολὺ, ποὺ δὲν ἄφηνε κανέναν ἄλλον, παρεκτὸς ἀπὸ ἐμένα, ν' ἀπομείνῃ μαζί του στὸ κελλί του. Ἦ γιατί ἤμουνα ἄκακος, ἢ γιατί τὸν ὑπηρετοῦσα στὰ γηρατειά του, ἢ ἀπὸ οἰκονομία Θεοῦ γιὰ νὰ φανερωθοῦνε τὰ ἔργα του. Καθὼς λοιπὸν ἐκειτόμουνα, μιὰ νύχτα, σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ κελλιοῦ, σὰν νὰ μὲ ξύπνησε κάποιος, καὶ βλέπω ἓνα θέαμα φοβερό. Κοντὰ στὴ σκεπὴ τοῦ κελλιοῦ ἦτανε κρεμασμένη μία εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ποὺ τὴ λένε Δέηση, καὶ μπροστά της ἔκαιγε ἓνα καντήλι. Λοιπόν, ἀντίκρυ σ' αὐτὴ τὴν εἰκόνα, ὡς τέσσερες πῆχεις ψηλότερα ἀπὸ τὴ γῆ, εἶδα τὸν Ἅγιο ποὺ στεκότανε στὸν ἀέρα, κ' εἶχε τὰ χέρια του ἀνασηκωμένα, καὶ προσευχότανε, λάμποντας ὁλόκληρος σὰν τὸ φῶς. Κ' ἐγώ, βλέποντας αὐτά, ἀπὸ τὸ φόβο μου χώθηκα μέσα στὸ σκέπασμά μου καὶ σκεπάσθηκα κατακούκουλα. Κι' ἀφοῦ ξημέρωσε, διηγήθηκα στὸν Ἅγιο κρυφὰ αὐτὸ ποὺ εἶδα. Κι' ὁ Ἅγιος ἀναστένανε καὶ μοῦ παράγγειλε νὰ μὴν τὸ πῶ σὲ κανέναν».

Ἄλλη μιὰ φορὰ ξαναεἶδε τὸ ἴδιο θαῦμα, λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ ἁγίου: «Ἐπειδὴ λοιπὸν ἦλθε ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου του, ἐκείτετον ὁ μακάριος ἀπὸ κακὴ δυσεντερία, βασανιζόμενος πολλὰς μέρες, δίχως νὰ μπορῇ νὰ σαλέψῃ μόνος του, ἂν δὲν τὸν γυρίζαμε ἐμεῖς ἀπὸ τὸ ἓνα κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Ἐνῶ βρισκότανε σ' αὐτὴν τὴν κατάστασι, μοῦ παράγγειλε ν' ἀπομείνω μοναχὸς μαζί του.

Μιὰ νύχτα λοιπόν, ποὺ κοιμόμουνα ξαπλωμένος ἀπάνω σ' ἓνα σεντούκι, σὰν νὰ μὲ

σκούντηξε κάποιος, καὶ ξύπνησα, καὶ βλέπω ἐκεῖνον τὸν μακάριο, ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα τὸν εἶχαμε γυρίσει, νὰ στέκεται στὸν ἀγέρα ὡς τέσσερες πῆχες ἀπάνω ἀπὸ τὴ γῆ καὶ νὰ προσεύχεται. Καὶ θυμούμενος τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τὸν εἶχα δεῖ ἔτσι, θαύμαζα τὴν ἀγιότητά του, συλλογιζόμενος πὼς αὐτός, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ σαλέψη, πὼς σηκώθηκε ἀπ' τὸ στρῶμα, κ' ἐνῶ φοροῦσε σῶμα βαρὺ, στεκότανε στὸν ἀγέρα. Κ' ἔτσι ἀποκοιμήθηκα, καὶ πάλι ξύπνησα, καὶ τὸν βλέπω πὼς ἔπεσε στὸ κρεβάτι του καὶ σκεπάσθηκε μόνος του.

Σὰν ξημέρωσε τοῦ τὸ φανέρωσα, καὶ μοῦ ἔκανε δεσμὸ νὰ μὴν τὸ πῶ σὲ κανέναν πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατό του».

Αὐτὸς ὁ Ἅγιος, ποὺ πολεμήθηκε πολὺ στὴ ζωὴ του ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, καὶ περιφρονήθηκε σὰν ἀγράμματος ἀπὸ τοὺς σπουδασμένους τοῦ καιροῦ του, τιμήθηκε καὶ ζωντανός, ἀλλὰ περισσότερο μετὰ τὸ θάνατό του, ποὺ ἔλαμψε μὲ τὰ συγγράμματά του καὶ φώτισε τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὀνομάσθηκε Νέος Θεολόγος, κατὰ τὸ λόγο τοῦ προφήτη ποὺ λέγει «καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμπουσι καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται».

Κ' ἐσύ, ὅποιος κι' ἂν εἶσαι, στοχάσου τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ: Ἐκεῖνος ὁ φτωχὸς καὶ καταφρονεμένος καλόγερος, ποὺ ἔζησε στὰ 1000 μ.Χ., δηλαδὴ 900 χρόνια πρὶν ἀπὸ μᾶς, ἀφοῦ διαβάστηκε μὲ δίψα ἀπὸ μυριάδες ἀνθρώπους τοῦ καιροῦ του, ἔσχισε σὰν πύρινο μετέωρο, αὐτοὺς τοὺς ἐννέα αἰῶνες, ποὺ καταβροχθίσανε καὶ ρίξανε στὸ βάραθρο τῆς λησμονιᾶς μυριάδες ἀνθρώπους ποὺ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς νομίζανε πὼς θὰ μείνουνε ἀθάνατοι, κ' ἔφταξε ὡς τὸν καιρὸ τὸν δικό μας, φωτοβόλος κι' ἄφθαρτος σὰν ἥλιος, γιὰ νὰ δώσῃ ζωὴ καὶ ἐλπίδα στοὺς σημερινοὺς ἀνθρώπους, ποὺ τὸν βρήκανε ψάχνοντας, σὰν νᾶναι ὁ πιὸ πολύτιμος κι' ἀθάνατος θησαυρός.

Σήμερα, σὲ καιρὸ ποὺ ἡ ἀμαρτωλὴ ζωὴ, ποὺ ζοῦνε οἱ ἄνθρωποι, παράλυσε σχεδὸν ὅλες τὶς πνευματικὲς δυνάμεις ποὺ ἔβαλε ὁ Θεὸς μέσα στὸν ἄνθρωπο, καὶ τὸν ἔκανε νὰ κολλήσῃ στὰ κτηνώδη πάθη καὶ νὰ παραδοθῇ σύμψυχος στὸν Μαμωνᾶ, σήμερα τρέχουνε ἕνα πλῆθος ψυχὲς νὰ πιοῦνε ἀπὸ τὸ ἀστεῖρευτο κι' ἀθάνατο νερὸ ποὺ ἀναβρύζει ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἀγίου Συμεών, καὶ ποὺ εἶναι δροσερώτατο, μ' ὅλο ποὺ ἡ πηγὴ ἀπ' ὅπου βγαίνει βρίσκεται 1000 χρόνια μακριὰ ἀπὸ μᾶς, μέσα στὸ σκοτάδι τοῦ καιροῦ.

Τὰ ἁγιασμένα βιβλία του διαβάζονται μὲ δίψα σὲ κάθε χώρα, καὶ θὰ διαβάζονται ὁλοένα καὶ περισσότερο, σὲ γλῶσσες ποὺ ἀγωνιζόμαστε ἐμεῖς νὰ μεταφράσουνε τὰ γραψίματά μας, ποὺ θὰ τὰ θάψῃ μεθαύριο ἡ λησμονιά, μ' ὅλους τοὺς νεωτερισμοὺς καὶ τὶς δυσκολονόητες καὶ περίπλοκες θεωρίες μας.

Γιατὶ ὅλα αὐτὰ ποὺ γράφουμε ἐμεῖς, φιλοσοφίες, λογοτεχνίες, ἐπιστημονικὲς

θεωρίες, βγαίνουνε ἀπὸ τὸν ὑλικὸ νοῦ μας, «τὸν νοῦν τῆς σαρκὸς μας», ὅπως τὸν λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, καὶ γι' αὐτὸ ἔχουνε τὸ θάνατο μέσα τους, ἐνῶ ὅ,τι ἔγραψε ὁ ἅγιος Συμεὼν εἶναι «ἀθανασίας πλήρες».

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Ἀσάλευτο Θεμέλιο, Ἀκρίτας 1996